
22. Украина в январе-марте 2015 года импортировала природный газ из РФ по \$294,88 [Электронный ресурс] // Электронна газета. – 20.05.2015. – Режим доступа: <http://charter97.org/be/news/2015/5/20/152361>

23. Фьючерс на природный газ [Электронный ресурс] // Глобальный фінансовий портал. 08.06.2015. – Режим доступа: <http://ru.investing.com/commodities/natural-gas>

24. Что такое компримированный (сжатый) природный газ [Электронный ресурс]: Газпром, информаторий. – Режим доступа: <http://www.gazprominfo.ru/articles/compressed-natural-gas>

Онищенко С.П., Лужанская М.

ОБОСНОВАНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТЕХНОЛОГИИ CNG ДЛЯ ДОСТАВКИ ПРИРОДНОГО ГАЗА МОРЕМ

В статье представлен анализ технологии транспортировки сжатого природного газа морем (технология CNG), которая может выступать как альтернатива транспортировки сжиженного газа на расстояния до 3000 морских миль. Рассмотрены два типа судов и их грузовых систем (суда с оборудованием Coselle и «движимый трубопровод»), а также сделаны выводы об экономической целесообразности использования этих судов для транспортировки газа.

Ключевые слова: сжатый природный газ, транспортировка, импорт, технология, Coselle, «движимый трубопровод».

Onishchenko S., Luzhanska M.

SUBSTANTIATION OF EFFECTIVE IMPLEMENTATION OF CHG TECHNOLOGY FOR NATURAL GAS DELIVERY BY SEA

This research article is about compressed natural gas delivery analyses. This technology may be an alternative variant to LNG (liquefied natural gas) technology for maximum 3000 nautical miles distance. There is a research of two types and cargo systems of CNG vessels (Coselle vessels and “movable pipeline”) and conclusions about economical feasibility of the implementation of these vessels for natural gas transportation.

Keywords: compressed natural gas, transportation, import, technology, Coselle, movable pipeline.

УДК 339 : 656

Шкляр В.В.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

В статті розглядаються тенденції глобалізації транспортної галузі, визначається її роль в трансформації міжнародних економічних відносин та досліджуються шляхи стимулювання розвитку транспортних підприємств в сучасних умовах.

Ключові слова: транспортна галузь, транспортні системи, шляхи розвитку, глобалізація економіки.

Постановка проблеми. Глобальна економіка і функціонування світового ринку загалом були б неможливими без розвинутих транспортних систем різних країн. Ринок транспортних перевезень у сучасних умовах трансформувалася, спростивши ведення міжнародних економічних відносин. Тобто, географічна віддаленість виробництва і споживання вже перестала бути перешкодою для економічних зв'язків.

Сучасні тенденції розвитку світової економіки визначаються постійним розширенням глобалізаційних процесів, пов'язаних з пошуком нових джерел відновлення економіки. При цьому необхідною умовою виходу України з фінансової та економічної кризи в умовах стрімкої глобалізації ринків є вирішення завдань щодо підвищення конкурентоспроможності національної економіки та її інтеграція в європейські та світові ринки.

Сьогодні транспортна галузь має виключно важливе значення для розвитку економіки і зовнішньоекономічних зв'язків нашої країни. Окрім того, з одного боку, транспорт – це ключовий інфраструктурний компонент зовнішньої торгівлі, а з іншого – велика і зростаюча стаття торгівлі послугами. При цьому вкрай тривожною тенденцією є недостатня конкурентоспроможність транспортного комплексу України на зовнішньому ринку за цілим рядом позицій.

В сучасних умовах глобалізації цілісність економічного простору країни, міцність зв'язків між її регіонами значно більше, ніж раніше, стали залежати від рівня розвитку транспортного комплексу. У той же час, позиціонування України в європейське співтовариство в якості сучасної держави висуває нові вимоги до місії її транспортного комплексу. У зв'язку з цим все більш важливим напрямком у підвищенні конкурентоспроможності транспортної системи України, передусім її міжнародного сектору, в умовах інтеграції нашої країни в європейське господарство, стає розвиток її транспортної інфраструктури [10].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження тенденцій, специфічних особливостей та проблем розвитку транспортного обслуговування в умовах глобалізації є предметом дослідження та наукових дискусій багатьох науковців [1, 2, 3, 6, 7, 9, 10, 11]. Особлива увага приділяється розгляду завдань з удосконалення діяльності транспортної галузі, оскільки вона впливає на стан національної економіки та налагоджує довгострокові стратегічні зв'язки з міжнародними партнерами.

Невирішена частина проблеми. Однак, питання пошуку та обґрунтування можливих напрямків подальшого розвитку транспортної галузі України в сучасних умовах глобалізації потребує постійного вивчення. Оскільки розвиток транспортних систем відбувається в тісному взаємозв'язку та взаємозалежності з глобальними процесами, які протікають у світовому господарстві. Моніторинг впливу глобалізації, яка не завжди несе позитивні зміни, на тенденції світового транспорту є запорукою вчасного реагування на вплив екзогенних факторів та адаптації до загальних тенденцій розвитку світової економіки, що обумовлює достатній рівень актуальності зазначеної проблеми.

Мета дослідження полягає у визначенні перспективних напрямків розвитку транспортних підприємств та шляхів покращення якості надання транспортних послуг, що сприятиме покращенню адаптивності в умовах глобалізації економічних відносин.

Виклад основного матеріалу. В умовах глобалізації світової економіки, що обумовлює активізацію міждержавних господарських зв'язків, роль транспорту стабільно та стрімко зростає. Сучасні тенденції розвитку системи міжнародних економічних відносин передбачають зміну традиційних поглядів та підходів до розв'язання проблем функціонування як національних транспортних систем різних країн світу, так і світової транспортної системи в цілому.

Світова транспортна система є важливим елементом інфраструктури світового господарства, основою виробничих та зовнішньоторговельних зв'язків між окремими державами, чинником, що забезпечує організацію світового економічного простору й реалізацію та поглиблення міжнародного поділу праці. Транспорт є інструментом інтеграції національної економіки до системи світогосподарських зв'язків і створює додаткові конкурентні переваги для національних економік у межах світового господарства [4].

На потенціал окремих видів світового транспорту поряд із внутрішніми інфраструктурними чинниками, що визначаються кількісними та якісними характеристиками транспортної мережі й рухомих транспортних засобів, найбільш вагомий вплив справляють глобальні чинники, а саме стан, тенденції, динаміка і структура розвитку світової торгівлі товарами, відповідно до якої формується попит та той чи інший вантажопотік на світових ринках та, як наслідок, визначається обсяг попиту на послуги з перевезень певними видами транспорту. Окрім тенденцій, що складаються у зовнішньоторговельній діяльності, на величину потенціалу світової транспортної системи впливають конкуренція на світових ринках транспортних послуг та інтеграційні процеси у світовому господарстві, що обумовлюють закріплення маршрутів руху вантажопотоків за відповідними країнами і регіонами в межах міжнародних транспортних коридорів, тим самим посилюючи їх транспортний потенціал.

Дослідження розвитку потенціалу транспортних систем має враховувати: по-перше, оцінку впливу динаміки, регіональної структури і структурних змін у світовому виробництві та торгівлі товарами на розвиток вантажних перевезень різними видами транспорту; по-друге, можливості оптимізації пасажирських перевезень унаслідок зміни основних індикаторів туристичного ринку; по-третє, розширення участі основних інтеграційних угруповань у системі внутрішньорегіональних та трансконтинентальних комунікацій [3].

Напрямки розвитку потенціалу національної транспортної системи України неможливо розглядати не враховуючи загальні тенденції розвитку світового господарства, а саме активізацію глобалізаційних процесів, формування стабільних регіональних товарних ринків, формування єдиного економічного простору. Ці зовнішні чинники разом з чинниками внутрішнього характеру мають бути враховані при визначенні подальших векторів розвитку транспортної галузі України.

В сучасних умовах глобалізації світового господарства з одного боку, та активних процесів інтеграції транспортної системи України до єдиної європейської системи перед транспортом постає ряд глобальних викликів, без врахування яких неможливий його ефективний розвиток. Ці виклики перш за все пов'язані з новими вимогами до національних транспортних систем, що обумовлюють перехід від екстенсивної до інтенсивної моделі розвитку на основі сучасних інноваційних технологій; з посиленням внутрішньогалузевої та міжнародної конкуренції у транспортному секторі [5].

Складна економічна ситуація в країні вимагає від працівників транспортної галузі великої уваги до вирішення питань організації і управління перевезеннями, підвищення якості послуг, вибір каналів руху товару тощо. Але не достатній рівень прибутковості транспортної галузі породжує нові та поглиблює старі проблеми в діяльності, серед яких є: зношеність рухомого складу; його недовантаження; недосконалість системи страхування вантажу і транспортних засобів; труднощі в організації взаємодії декількох видів транспорту, недотримання екологічних норм [6].

Звичайно, для країн з перехідною економікою та країн, що розвиваються, глобалізаційні процеси вносять ускладнення ринкових відносин, підвищення конкуренції, збільшення вимог до транспортного виробництва, що створює додаткові перешкоди для підвищення конкурентоздатності транспортної галузі. Посилення та ускладнення конкуренції транспортних систем в умовах глобалізації зумовлюються рядом чинників: збільшенням числа транснаціональних корпорацій, які позиціонують себе на міжнародному ринку як глобальні компанії та посилення конкуренції між ними; приходом на національні ринки глобальних компаній; посиленням ролі політичного чинника в прийнятті рішень щодо формування і розвитку транспортних коридорів (паралельних або продовження діючих); держави включаються у конкурентну боротьбу за залучення транзитних вантажів; збільшеною роллю портів залучення вантажопотоків та загостренням конкурентної боротьби між портами окремих регіонів; проникнення на національні ринки транспортних послуг великих закордонних компаній; розширенням переліку і підвищенням вимог до якості наданих транспортно-логістичних послуг [2].

Проте, саме ці процеси спонукають підтримувати та стимулювати розвиток транспортної системи України, оскільки вона є однією з необхідних умов подальшої структурної перебудови економіки в державі, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних товарів і послуг на світових ринках та інтеграції країни в систему міжнародних відносин, що динамічно розвивається.

Для транспортної системи будь-якої держави активна участь у глобалізації ринку транспортних послуг означає:

1) лібералізацію усіх сфер транспортної діяльності, відмову від державного регулювання, що спричинюється, отже, до зростання конкуренції;

2) уніфікацію і універсалізацію транспортних засобів, технологій, технічних вимог, активний розвиток і модернізацію транспортної інфраструктури;

3) зростання транспарентності ринку транспортних послуг, зростання інформаційної відкритості, підпорядкування діяльності транспортних компаній вимогам закону і міжнародних угод [6].

Глобалізаційні процеси несуть і позитивні зміни створюючи перспективні напрями для розвитку транспортної галузі України. Одним із найвагоміших завдань є забезпечення якісного надання послуг у міжнародних перевезеннях. Розглядаючи дану проблематику, Костюченко Л.В. [7] обґрунтовує необхідність застосування глобального аутсорсингу, який є одним із альтернатив при дослідженні та розробці системи логістичного забезпечення міжнародних перевезень на базі сучасних інтегрованих комунікаційних мереж, як невід'ємної складової транспортного обслуговування [7].

Ще одним достатньо поширеним напрямом серед науковців [1] є удосконалення застосування та спорудження нових МТК, так як йде розбудова транспортно-логістичної інфраструктури, створюються нові транспортно-логістичні послуги. Крім того, сучасні тенденції розвитку транспортної логістики у світі відзначаються зростанням вимог споживачів до якості послуг та вимог закордонних партнерів у плані людських ресурсів та систем керування [11].

Що стосується світових тенденцій удосконалення роботи різних видів транспорту, які можна залучати у застосування, виділяються наступні:

- для залізничного транспорту характерним є приватизаційна тенденція, яка створила ринкові механізми роботи залізниць у Великій Британії, Німеччині, Швейцарії та ряду інших країн. Приватизація сприяє зниженню витрат, стимулюванню науково-технічного прогресу галузі, підвищенню якості послуг, що в сукупності відображається у збільшенні доходів та рентабельності. Одним із першочергових завдань перед залізничним транспортом є модернізація системи залізничних перевезень та максимальне поширення контейнерної моделі транспортування. Оскільки даний спосіб організації перевезень дозволяє спростити процес завантаження і розвантаження, сприяє зменшенню витрат та кінцевої ціни на продукцію, що експортується та імпортується [9];

- у розвитку трубопровідного транспорту стоїть завдання створення високоміцних та тонкостінних труб, оскільки гострою є проблема зовнішньої та внутрішньої корозії труб внаслідок хімічної активності транспортованого вантажу. Для зменшення металомісткості, маси, корозії застосовують пластмасові труби. Досвід США, Канади, Німеччини та інших країн показав рентабельність цього матеріалу – 1 т пластмасових труб замінює 7,5 сталевих та 12 т чавунних. Деякі пластики при діаметрі до 70 мм витримують тиск 250 атмосфер, що дозволяє підвищити пропускну спроможність трубопроводу в 1,5 рази. Але міцність та термостійкість пластиків ще недостатня. Для покращання екологічного становища в районі пролягання трубопроводів необхідно налагодити найбільш великий пошук пошкоджень, наприклад методом дистанційного знаходження пошкоджень лазерним аналізатором, встановленим на літаку [12];

- у діяльності водного транспорту важливими тенденціями розвитку є зменшення причин катастроф, що відбуваються за рахунок старіння суден, складності конструкції та недосконалості методів завантаження, відсутності достатнього фінансування для проведення

досліджень поведінки суден при навантаженнях тощо. Використання сучасних технологічно удосконалених суден для експлуатації. Забезпечення дотримання міжнародних екологічних норм, а саме запобігати перевищенню нормативного рівня викидів відпрацьованих газів при використанні дизельних енергетичних установок, нормативного рівня випаровування нафтовантажів при перевезенні танкерним флотом, нормативно-допустимих показників вмісту забруднюючих речовин в баластних водах, які скидаються в водні об'єкти, нормативного рівня вмісту сірки та азоту у відпрацьованих газах дизельних енергетичних установок, нормативів утворення виробничого та побутового сміття тощо;

- трендовою тенденцією удосконалення автомобільного транспорту є використання екологічно безпечного рухомого складу на електричних чи водних двигунах, зменшення використання палива з 6-20 л/100 км до 3,1 л/100 км, збільшення потужності, місткості, безпечності та економічності.

- майбутнє авіаційного транспорту, за прогнозами американців, буде за швидкісними, високоекономічними лайнерами середньої пасажиромісткості, що дозволяють організувати безпосадочне повітряне сполучення між безліччю міст світу, оминаючи великі аеропорти, так як вони часто перевантажені. Так, компанія «Boeing» закінчує льотні випробування і готує до серійного виробництва модель 787, здатну перевозити від 200 до 300 осіб на рекордні 16 тис.км. А «Airbus» показав авіакомпаніям надмісткісний двопалубний A380, здатний перевозити до 550 осіб [8]. Також велика увага звертається на застосування екологічних та енергозощаджувальних новітніх технологій, які сприятимуть зростанню швидкості, комфортності, безпеці та маневреності.

Висновки. Результати проведеного дослідження свідчить про зростання ролі ефективного функціонування транспортних систем в світовій економіці. Удосконалення транспортних систем різних країн світу під впливом глобалізаційних процесів сприяють посиленню інтегруючої ролі у системі наднаціонального відтворення та стимулюють до впровадження найновіших телекомунікаційних мереж у транспортну інфраструктуру.

Оскільки всі види транспорту та ланки транспортного процесу у їхній взаємодії на національному, міжнародному, міжконтинентальному та глобальному рівнях складають світову транспортну систему, то відповідність європейським стандартам транспортної системи України є головним напрямком розвитку. Унікальне географічне розташування на перехресті торговельних шляхів потенційно дозволяє Україні отримувати більше переваг від глобалізації у разі забезпечення динамічного розвитку та реалізації потенціалу транспортної інфраструктури країни. Транспортна галузь відіграє суттєву роль у сучасному розвитку національної економіки, забезпечуючи своєчасні та ефективні вантажні й пасажирські перевезення, сприяючи інтеграції економіки України у європейську та світову економічні системи. Таку роль транспорт може виконувати лише за умов постійного покращення організації перевезень, вдосконалення діючого законодавства та імплементації загальноєвропейських норм.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дикань В.Л. Перспективы развития экономики Украины в условиях формирования международных транспортных коридоров в системе мировой глобализации экономики / В.Л. Дикань // Вісник економіки транспорту і промисловості, 2013. – № 42. – С. 144-149.
2. Эмирова А.Е. Трансформация транспортных систем в условиях глобализации мировой экономики / А.Е. Эмирова // Научный журнал НИУ ИТМО, 2014. – №1[Електронний ресурс] / Режим доступу: http://economics.ihtb.ifmo.ru/ru/article/9007/transformaciya_transportnyh_sistem_v_usloviyah_globalizacii_mirovoy_ekonomiki.htm.
3. Захарова О.В. Глобальні чинники розвитку потенціалу світової транспортної системи / О.В. Захарова // Економічний часопис-XXI. – 2011. – № 9-10. – С. 14-17.

-
4. Захарова О.В. Потенціал розвитку світової транспортної системи: автореф. дис ... канд. екон. наук: 08.00.02 / О.В. Захарова. – Донецьк, 2011. – 20 с.
 5. Захарова О.В. Особливості розвитку транспортної галузі України в контексті світових тенденцій / О.В. Захарова // Вісник мариупольського державного університету, 2012. – Вип. 3. – С. 99-106.
 6. Кіндій М.В. Проблеми транспортної логістики в Україні в мовах глобалізації бізнесу/ М.В. Кіндій, М.М. Мамчин, Б.Д. Гречин // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – Львів, 2010. – № 691. – С. 339-345.
 7. Костюченко Л.В. Особливості розвитку транспортного обслуговування в умовах глобалізації. / Л.В. Костюченко // Вісник НТУ ХПІ», 2013. - № 26(999). – С. 38-43.
 8. Основные тенденции мирового развития авиаперевозок и прогноз авиаперевозок в МАУ до 2030 года [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.aex.ru/docs/2/2010/10/25/1194>.
 9. Роменська С.С. залізничний транспорт: сучасні тенденції та роль у міжнародній економічній діяльності / С.С. Роменська // Збірник тез ХЛІІ наук.-практ. конф. молодих учених, аспірантів і студентів «Залізничний транспорт: сучасні проблеми науки». – К.: ДЕТУТ, 2012. – С. 37-38.
 10. Стукало А.В. Глобалізація транспортного ринку і сталий розвиток економіки залізничного транспорту України: монографія / А.В. Стукало // – К. : ДЕТУТ, 2014. – 164 с.
 11. Токмакова І.В. Проблеми та перспективи розвитку транспортної логістики в умовах глобалізації економічного простору / І.В. Токмакова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – Харків УкрДАЗТ. – 2011. – № 35. – С. 274-277.
 12. Трубопроводный транспорт, его особенности и проблемы развития [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://rikshaivan.ru/perevozki/transport/truboprovodnyi-transport-ego-osobennosti-i-problemy-razvitiya.html>.

Шкляр В.В.

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ТРАНСПОРТНОЙ ОТРАСЛИ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ

В статье рассматриваются тенденции глобализации транспортной отрасли, определяется ее роль в трансформации международных экономических отношений и исследуются пути стимулирования развития транспортных предприятий в современных условиях.

Ключевые слова: транспортная отрасль, транспортные системы, пути развития, глобализация экономики.

Shklyar V.

PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF TRANSPORT INDUSTRY IN THE GLOBALIZED ECONOMY

In the article discusses trends of globalization in transportation industry, is determined by its role in the transformation of international economic relations and explore ways to stimulate the development of transport enterprises in modern conditions.

Keywords: transport sector, transport system, road development, globalization of the economy.